

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

16 novembre 2005

PROPOSITION DE LOI

**modifiant l'article 70 du Code civil en vue
de permettre à un époux de suppléer son acte
de naissance par une copie
de la retranscription du jugement
d'homologation de la légitimation
par adoption**

(déposée par Mme Marie Nagy et consorts)

SOMMAIRE

1. Résumé	3
2. Développements	4
3. Proposition de loi	6
Annexe	7

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

16 november 2005

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van artikel 70 van het
Burgerlijk Wetboek, teneinde een aanstaande
echtgenoot toe te staan in de plaats van zijn
akte van geboorte een afschrift voor
te leggen van de overschrijving van het
vonnis dat de wettiging door adoptie
homologeert**

(ingediend door mevrouw Marie Nagy c.s.)

INHOUD

1. Samenvatting	3
2. Toelichting	4
3. Wetsvoorstel	6
Bijlage	7

<i>cdH</i>	: Centre démocrate Humaniste
<i>CD&V</i>	: Christen-Democratisch en Vlaams
<i>ECOLO</i>	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
<i>FN</i>	: Front National
<i>MR</i>	: Mouvement Réformateur
<i>N-VA</i>	: Nieuw - Vlaamse Alliantie
<i>PS</i>	: Parti socialiste
<i>sp.a - spirit</i>	: Socialistische Partij Anders - Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht.
<i>Vlaams Belang</i>	: Vlaams Belang
<i>VLD</i>	: Vlaamse Liberalen en Democraten

Abréviations dans la numérotation des publications :

<i>DOC 51 0000/000 :</i>	<i>Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
<i>QRVA :</i>	<i>Questions et Réponses écrites</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)</i>
<i>CRABV :</i>	<i>Compte Rendu Analytique (couverture bleue)</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)</i>
<i>PLEN :</i>	<i>Séance plénière</i>
<i>COM :</i>	<i>Réunion de commission</i>
<i>MOT :</i>	<i>Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)</i>

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :

<i>DOC 51 0000/000 :</i>	<i>Parlementair document van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>
<i>QRVA :</i>	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)</i>
<i>CRABV :</i>	<i>Beknopt Verslag (blauwe kaft)</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)</i>
<i>PLEN :</i>	<i>Plenum</i>
<i>COM :</i>	<i>Commissievergadering</i>
<i>MOT :</i>	<i>Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)</i>

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes :
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen :
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be
e-mail : publicaties@deKamer.be

RÉSUMÉ

Pour les personnes de nationalité belge ayant été adoptées et qui souhaitent se marier, il n'est pas toujours possible d'obtenir un acte de naissance. De nombreux officiers de l'état civil acceptent donc en pratique que cet acte de naissance soit suppléé par une copie de la retranscription du jugement d'homologation de la légitimation par adoption.

Or, cette possibilité n'est pas consacrée dans notre législation.

Les auteurs proposent donc de combler le vide juridique en complétant l'article 70 du Code civil.

SAMENVATTING

Geadopteerde personen met de Belgische nationaliteit die een huwelijk willen aangaan, kunnen niet altijd een akte van geboorte in handen krijgen. In de praktijk gaan veel ambtenaren van de burgerlijke stand er om die reden mee akkoord dat in de plaats van de akte van geboorte een afschrift wordt voorgelegd van de overschrijving van het vonnis dat de wettiging door adoptie homologeert.

Die mogelijkheid is evenwel niet verankerd in onze wetgeving.

Om die reden stellen de indieners voor die juridische leemte weg te werken door artikel 70 van het Burgerlijk Wetboek aan te vullen.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Conformément à l'article 64 du Code civil, les futurs époux doivent remettre à l'officier de l'état civil lors de la déclaration de mariage une copie conforme de leur acte de naissance.

L'article 70 du même Code prévoit toutefois que «l'époux qui se trouve dans l'impossibilité de se procurer son acte de naissance peut le suppléer par un acte de notoriété délivré par le juge de paix de son lieu de naissance ou par celui de son domicile».

Une telle procédure est cependant relativement coûteuse et fastidieuse. Elle paraît également peu justifiée dans le cas de personnes de nationalité belge mais adoptées et qui, de ce fait, ne disposent pas de leur acte de naissance.

C'est pourquoi, en pratique, afin de leur éviter une telle procédure, dans de nombreuses communes, l'officier de l'état civil accepte en remplacement de l'acte de naissance, une copie de la retranscription du jugement d'homologation de la légitimation par adoption. Cette opportunité n'est malheureusement consacrée par aucune disposition légale et est donc laissée à l'appréciation de chaque officier de l'état civil.

Interrogée à ce sujet, la ministre de la Justice a confirmé que «cette opportunité est laissée à l'appréciation de chaque officier de l'état civil. Quand il est impossible pour les futurs époux de fournir leur acte de naissance, la possibilité pour eux de produire une copie de la retranscription de la légitimation par adoption ne trouve son fondement dans aucun texte, dans aucune circulaire.»¹

Une telle situation entraîne inmanquablement des pratiques différentes d'une commune à l'autre et est donc source d'insécurité juridique. Ainsi, une personne adoptée domiciliée dans la commune de Floreffe ou d'Anderlecht et désirant s'y marier pourra fournir en remplacement de son acte de naissance une copie de la

¹ Question n°6847 du 18 mai 2005 de Mme Marie Nagy à la vice-première ministre et ministre de la Justice Laurette Onkelinx

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Overeenkomstig artikel 64 van het Burgerlijk Wetboek moeten de aanstaande echtgenoten bij hun aangifte van het huwelijk «een voor eensluidend verklaard afschrift van de akte van geboorte» voorleggen aan de ambtenaar van de burgerlijke stand.

Artikel 70 van hetzelfde Wetboek bepaalt evenwel het volgende: «De echtgenoot die in de onmogelijkheid verkeert zich de akte van geboorte te verschaffen, kan deze vervangen door een akte van bekendheid, afgegeven door de vrederechter van zijn geboorteplaats of door die van zijn woonplaats.».

Een soortgelijke procedure is echter vrij duur en omslachtig. Tevens lijkt ze minder aangewezen voor personen die de Belgische nationaliteit via adoptie hebben verkregen, waardoor ze niet over een akte van geboorte beschikken.

Om te voorkomen dat die mensen een dergelijke procedure moeten vervullen, wordt in veel gemeenten in de praktijk de regel toegepast dat de ambtenaar van de burgerlijke stand er mee instemt dat in de plaats van de akte van geboorte, een afschrift van de overschrijving van het vonnis dat de wettiging door adoptie homologeert mag worden voorgelegd. Die mogelijkheid is jammer genoeg in geen enkele wetsbepaling vastgelegd, en wordt aldus overgelaten aan de beoordeling van elke ambtenaar van de burgerlijke stand.

In antwoord op een vraag in die zin bevestigde de minister van Justitie dat die mogelijkheid wordt overgelaten aan de beoordeling van elke ambtenaar van de burgerlijke stand. Wanneer de aanstaande echtgenoten hun akte van geboorte niet kunnen voorleggen, bepaalt geen enkele tekst of circulaire dat zij een afschrift mogen voorleggen van de overschrijving van het vonnis dat de wettiging door adoptie homologeert ¹.

Een soortgelijke toestand leidt onvermijdelijk tot een verschil in behandeling naar gelang van de gemeente, en vormt aldus een bron van rechtsonzekerheid. Zo mag een geadopteerd persoon die in Floreffe of Anderlecht woont en daar in het huwelijk wenst te treden, in de plaats van zijn akte van geboorte een afschrift voorleg-

¹ Vraag nr. 6847 van 18 mei 2005 van mevrouw Marie Nagy aan de vice-eerste minister en minister van Justitie, mevrouw Laurette Onkelinx.

retranscription du jugement d'homologation de la légitimation par adoption, alors que si cette même personne est domiciliée à Saint-Gilles elle devra demander au juge de paix l'établissement d'un acte de notoriété en présence de témoins. Cette dernière procédure et les démarches qu'elle occasionne, outre le coût inutile qu'elle engendre et la potentielle stigmatisation qui peut être ressentie par les enfants adoptés devant procéder à une telle homologation, peuvent prendre des mois au risque d'obliger les futurs époux à reculer la date de leur mariage. Qui plus est, dans un contexte de surcharge des tribunaux, il semble bien que les décharger de telles formalités ne peut que contribuer à un meilleur fonctionnement de la Justice.

Marie NAGY (Ecolo)
Melchior WATHELET (cdH)
Alfons BORGINON (VLD)
Karine LALIEUX (PS)
Charles MICHEL (MR)

gen van de overschrijving van het vonnis dat de wetgeving door adoptie homologeert; mocht diezelfde persoon zijn woonplaats in Sint-Gillis hebben, dan moet hij de vrederechter verzoeken in het bijzijn van getuigen een akte van bekendheid op te stellen. De laatstgenoemde procedure en de daarmee gepaard gaande stappen veroorzaken niet alleen nutteloze kosten; ze kunnen tevens leiden tot een stigmatisering van de geadopteerde kinderen die om een soortgelijke homologatie moeten verzoeken. Bovendien kan de procedure maandenlang aanslepen, waardoor de kans bestaat dat de aanstaande echtgenoten het geplande huwelijk moeten uitstellen. Gesteld dat de rechtbanken van soortgelijke vormvereisten worden ontheven, dan lijkt zulks, gezien de overmatige werkdruk waarmee zij te kampen hebben, alleen maar bij te dragen tot een betere werking van Justitie.

PROPOSITION DE LOI**Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

L'article 70 du Code civil, remplacé par la loi du 4 mai 1999, est complété par l'alinéa suivant:

«L'époux adopté qui se trouve dans l'impossibilité de se procurer son acte de naissance peut le suppléer par une copie de la retranscription du jugement d'homologation de la légitimation par adoption.».

6 juillet 2005

Marie NAGY (Ecolo)
Melchior WATHELET (cdH)
Alfons BORGINON (VLD)
Karine LALIEUX (PS)
Charles MICHEL (MR)

WETSVOORSTEL**Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

Artikel 70 van het Burgerlijk Wetboek, vervangen bij de wet van 4 mei 1999, wordt aangevuld als volgt:

«De geadopteerde echtgenoot die in de onmogelijkheid verkeert zich zijn akte van geboorte te verschaffen, mag in de plaats daarvan een afschrift voorleggen van de overschrijving van het vonnis dat de wettiging door adoptie homologeert.».

6 juli 2005

ANNEXE

BIJLAGE

TEXTE DE BASE**Code civil****Livre premier. Des personnes****Titre II. Des actes de l'état civil****Chapitre III****[Actes de déclaration et actes de mariage]****Art. 70**

[L'époux qui se trouve dans l'impossibilité de se procurer son acte de naissance peut le suppléer par un acte de notoriété délivré par le juge de paix de son lieu de naissance ou par celui de son domicile.]

TEXTE DE BASE ADAPTÉ À LA PROPOSITION**Code civil****Livre premier. Des personnes****Titre II. Des actes de l'état civil****Chapitre III****[Actes de déclaration et actes de mariage]****Art. 70**

[L'époux qui se trouve dans l'impossibilité de se procurer son acte de naissance peut le suppléer par un acte de notoriété délivré par le juge de paix de son lieu de naissance ou par celui de son domicile.]

L'époux adopté qui se trouve dans l'impossibilité de se procurer son acte de naissance peut le suppléer par une copie de la retranscription du jugement d'homologation de la légitimation par adoption.¹

¹ Art. 2

BASISTEKST**Burgerlijk Wetboek****Boek I. Personen****Titel II. Akten van de burgerlijke stand****Hoofdstuk III****[Akten van aangifte en akten van huwelijk]****Art. 70**

[De echtgenoot die in de onmogelijkheid verkeert zich de akte van geboorte te verschaffen, kan deze vervangen door een akte van bekendheid, afgegeven door de vrederechter van zijn geboorteplaats of door die van zijn woonplaats.]

BASISTEKST AANGEPAST AAN HET VOORSTEL**Burgerlijk Wetboek****Boek I. Personen****Titel II. Akten van de burgerlijke stand****Hoofdstuk III****[Akten van aangifte en akten van huwelijk]****Art. 70**

[De echtgenoot die in de onmogelijkheid verkeert zich de akte van geboorte te verschaffen, kan deze vervangen door een akte van bekendheid, afgegeven door de vrederechter van zijn geboorteplaats of door die van zijn woonplaats.]

De geadopteerde echtgenoot die in de onmogelijkheid verkeert zich zijn akte van geboorte te verschaffen, mag in de plaats daarvan een afschrift voorleggen van de overschrijving van het vonnis dat de wettiging door adoptie homologeert.¹

¹ Art. 2